

nadoma Kitajci z napadi, katere so dobro pripravili z bombardiranjem iz zraka. Naval kitajske pehote bil tako silovit, da so Japonci morali zbežati iz prvih v druge postojanke. Kitajci razpolagajo z močnimi motoriziranimi oddelki ter z najmodernejšim orožjem. Kitajci trdijo, da je na fronti od jezera Pojang do jezera Tunting zbranih 250.000 Kitajcev nasproti 40.000 Japoncem. Japonci so zapustili na bojišču velike množine vojnega materiala ter se počasi umikajo.

Novice iz španske državljanske vojne

Usoda španskih civilnih in vojaških beguncev

Po uradnih podatkih francoske vlade je pribežalo po zadnji Francovi ofenzivi v Kataloniji na francoska tla 180.000 miličnikov, 10.000 ranjencev in 163.000 civilnega prebivalstva. Francija ni pričakovala toliko števila beguncev in je tudi taborišča zanje nezadostno opremila. Ker primanjkuje barak, mora večina pribežnikov prenočevati kar na prostem. Radi skrajno slabih razmer po taboriščih vedno raste število miličnikov in civilnih beguncev, kateri hočejo nazaj v Francovo Španijo. Izjavljajo, da so bili prisiljeni k pobegu in da niso nikdar držali z rdečo sodrgo. Do sedaj se je prijavilo že nad 60.000 miličnikov, ki bi hoteli nazaj v Španijo. Za pre-

skrbo tolikih tisočev pa trenutno v Irunu, kamor se stekajo vračajoči se miličniki, ni sredstev na razpolago. Zaradi tega so narodne oblasti odločile, da bodo dnevno spustile čez mejo le 6000 mož.

Širokoustna izjava rdeče vlade

Zadnjič smo poročali, da se je vrnil v Francijo pobegli predsednik rdeče španske vlade Negrin s francoskim letalom v rdečo Valencijo. Rdeča vlada z Negrinom na čelu se je preselila iz Valencije v Madrid in izjavlja, da se bo boril preostanek rdeče Španije do zadnjega. Vrhovni rdeči general Miaja, branitelj Madrida, je popolnoma preosnoval svojo armado. Odstavil je 96 poveljnikov in večino političnih komisarjev. Mesta odstavljenih so zavzeli izraziti komunisti.

Po krščanskem svetu

Mučeniki. Mučeništvo, ki ga kdo pretrpi, da s tem spriča resničnost katoliške vere, je hkrati dejaven dokaz za njeno resničnost. V zadnjih treh letih je na teh dokazih bogata zlasti Španija. Zares rdeča Španija! Rdeča radi brezbožniške nasilnosti rdečkarjev, ki so pod rdečo zastavo komunizma izvrševali grozotna zločinstva. Rdeča tudi radi krvi tisočernih in tisočernih mučenikov, ki so žrtvovali svojo kri in svoje življenje za Kristusa. Niso se hoteli odpovedati Kristusu, da bi rešili svoje življenje. S klicem: »Živel Kristus Kralj!« so šli bogudvano in junaško po mučenju v smrt. Prej je republikanska kulisa zastirala po-

gled v komunistično-anarhistične grozovitosti. Ko pa je z zmago nacionalistov ta kulisa padla, se svetu odpira pogled na divjanske zločine, ki so jih zagrešili španski boljševiki. Vedno več prihaja teh zločinov na dan. Ko bo vsa Španija rešena rdečkaste strahovlade, bo slika komunističnega brezboštva in krščanskega mučeništva polna. V našem listu smo že navedli mnogo dejstev, ki služijo kot poteze za to velepomembno sliko. Danes hočemo omeniti samo drobec v tej grandiozni sliki mučenja in trpljenja v Španiji. To je usoda očetov in bratov kapucinov v barcelonski provinci. Ko so Francove čete zavzele Barcelono,

Pazite dobro

Kadar kupujete Aspirin, dahi so to tablete in zavoj označene z »Bayer« jevim križem. Brez te zaščitne znamke ni Aspirina.

ASPIRIN

TABLETE

Opisna knj. pod št. brojem 32408 od št. št. 1938.

glavno mesto Katalonije, se je doznalo za mučeniško smrt 40 članov kapucinskega reda, ki so bili leta 1936 mučeni in ubiti. Nihče izmed njih ni bil zamešan v politiko. Eden izmed njih je bil pater Martino iz barcelonskega samostana, ki je slovel kot velik zgodovinar Španije in je bil dobil od vlade 50.000 pezeta nagrade za sloveče delo »Katalonska kultura za Jakoba II.« Od rdečih komisarjev nahujskana drhal mu kljub temu ni prizanesla in so mu glavo od trupa počasi odžagali. Pater Jožef Oriot, ki ni hotel kleti Boga, marveč je zapel Te Deum, je bil krvavo bičan in razmesarjen, potem pa ubit. Še hujša je bila smrt starega, bolnega in slepega fratra Prudencija v Arenysu, ki so ga obesili na drevo z glavo navzdol, pod njim pa zažgali grmado. Patra Timoteja iz Palafrugella so obsodili na smrt kot talca; dan pred izvršitvijo je

Črno leto angleških davkoplačevalcev

Na Angleškem se plačujejo davki ob petkih. Ker ima letošnje leto 53 petkov namesto običajnih 52, mu pravijo črno leto davkoplačevalcev. V resnici ne gre za majhne vsote. Izračunali so, da bo davčna uprava letos spravila za 20 milijonov funtov več v svojo blagajno nego v normalnih letih.

Magnetični torpedi

Ameriška vojna industrija je začela izdelovati nove vrste torpedov, ki bodo imeli rilec narejen iz magnetičnega železa. Torpede bodo spuščali tako kot dosedanje, vendar bodo z njimi merili vedno le pod cilj. Ko bo treba torpedirati kakšno oklopno ladjo, bodo pomarili torpedo pod njo. Torpedo bo živignil pod ladjo. Ko bo priletel pod

V mrežah greha

»Diamant je sicer majhen, toda pristen,« je besedičil. »Meni se majhni bolj dopadejo. O velikih se človeku hitro zdi, da so ponarejeni. Če kaka dama ima prstane z velikimi kamni, ljudje kmalu mislijo, da nosi steklo.«

»Ko bom imel petdeset dolarjev, ga bom kupil,« je nekam žalostno odvrnil Štefan.

Obračal je prstan sem ter tja in v sončni svetlobi opazoval bliščanje kamna. Nazadnje si ga je nataknil na mali prst. Iztegnil je roko in ga od daleč opazoval.

»Petdeset dolarjev... To je visoka vsota. Pet tednov bom moral delati za petdeset dolarjev.«

Izak, ki ni bil novinec v presoji značajev, si je natančno ogledal Štefanov obraz. Videl je trde poteze okrog ust, prijazne oči, izraz razsodnosti na obrazu in ugotovil je, da kupčija ni riskantna. Prijazno, priliznjeno je spregovoril:

»Le kupite ga sedaj! En del boste plačali, ostalo pa boste odplačevali v obrokih — po en dolar tedensko.«

Štefanov obraz je zasijal od veselja.

»Koliko bom moral takoj plačati?« je vprašal s tresočim glasom.

»Dajte en dolar pa nesite prstan!«

Štefan je segel v žep in potegnil iz njega dolar-skliti novec. Vrgel ga je pred žida. Nato je hotel zdirjati, kakor da bi se bal, da se bo trgovec premislil.

Žid ga je prijel za roko. Kupčija je bilo treba tudi pismeno urediti. Štefan je moral povedati ime, naslov, kje je zaposlen in koliko zasluži. Žid je vse to zabeležil v debelo knjigo. Ko je bila ta zadeva končana, je lahko šel. Izak ga je do vrat spremljal in gledal za njim, ali v resnici gre proti tovarni za gumbe.

Štefan je pri prvem oglu obstal. Prstan je vzel iz škatljice in obračal v sončni svetlobi. Ko je videl, da ga ljudje opazujejo, je dal prstan v škatljo in je odhitel proti tovarni.

Med delom je ves čas mislil na svoj zaklad in je vnaprej užival nad veseljem, ki ga bo čutila Nina. ko ji bo nataknil prstan na roko. Tako je bil vesel. da si je polglasno pel. Peter ga je z mrkim očesom opazoval. Štefan se ni zmenil za njegove poglede. Njegove misli so bile pri Nini.

Po končanem delu je kar tekel domov. Povečerjal je, se umil, napravil in oddirjal, ne da bi se zmenil za materine žalostne in vprašujoče poglede.

Nekaj minut pred dogovorjeno uro se je že nemirno sprehajal pod smreko. Želel si je, da bi Nina kmalu prišla in je s strahom opazoval oblačno nebo. Topli južni veter je obetal dež. Nebo je postajalo vse bolj temno.

Dogovorjena ura je že zdavnaj minula, a o Nini še ni bilo sledu. Štefan je bil ves nesrečen. Hudoval se je nad Nino. Vrh tega se je bal dežja.

Naposled je zaslišal hitre korake in šuštanje obleke med grmovjem. Nino še ni videl, a je čutil,

s kruhom kaznilniške hrane ter vinom, ki ga je skrivaj dobil, bral tovarišem sv. mašo in jih obhajal. Vseh 40 je umrlo muče-

niške smrti; nihče ni omahnil, vsi so pove-
ličevali Boga do zadnjega in vse mirno pres-
nesli.

Proračun in delo dravske banovine

Pretekli teden je zasedal v Ljubljani pod predsedstvom bana dr. Natlačena banski svet dravske banovine, da razpravlja o proračunu za leto 1939/40, ki znaša 136,3 milijona dinarjev izdatkov in prav toliko dohodkov. V primeri s sedaj veljavnim proračunom je novi proračun povišan za 6,3 milijona dinarjev. Proračun za 1935/36 je znašal 91,95 milij. in je do sedanjega novega predloga narasel za 44,35 milij. din. Velik del tega prirastka gre na račun vzdrževanja ljudskih šol, narasli pa so tudi izdatki za vse oddelke banske uprave: za občni od 5,7 na 7,2, upravni od 0,63 na 1,32, za kmetijski od 10,0 na 13,45, za prosvetni od 5,35 na 26,54, tehnični od 36,64 na 40,1, oddelke za socialno politiko in narodno zdravje od 17,0 na 24,6, finančni od 12,3 na 18,9, na oddelek za trgovino, obrt in industrijo od 2,54 na 3,2 milij. dinarjev. Čeprav je proračun povišan, se banovinske davščine ne bodo povečale. Kritje za zvišani proračun je iskati predvsem v povečani davčni osnovi, vsled česar se bodo zvišali dohodki od banovinskih doklad, in sicer za okoli 5,6 milij. dinarjev.

Banovinska doklada ostane nespremenjena ter se bo pobirala 50% občna doklada, 5% cestna, 5% zdravstvena in 35% šolska doklada. Te doklade bodo dale skupaj 68.342.500 din, torej za 5,6 milij. več kot v lanskem proračunu. Delež pri skupnem davku na poslovni promet bo dal 2.900.000 din dohodkov. Donos trošarin je določen na 39,5 milij. din, med njimi trošarina na alkoholne pijače v donosu 18 milij. din. Donos banovinskih davščin in taks je predviden v višini 19 milij. din. V tem poglavju je povišan donos 40% doklade k državi taksi na vstopnice na 1 milij. din (prej 700.000 din), donos takse od prenosa ne-

premičnin na 10,8 milij. din (prej 10 milij. din) in davka na dedščine na 650.000 din (prej 450.000 din).

Kar se tiče dela banske uprave, je treba poudariti, da je elektrifikacija dežele znatno napredovala, zlasti na Dolenjskem, v Posavju in v Savinjski dolini. Poraba električnega toka se je od leta 1935 do 1938 dvignila od 8,1 na 31,3 milij. kilovatnih ur. Veliko skrbi je posvečala banska uprava pospeševanju kmetijstva. Ker je Slovenija agrarno prenaseljena, se da znatno zboljšanje položaja našega kmeta doseči le s tem, da se pospešuje kmetska stanovska in kmetijsko strokovna izobrazba ter se podpira kmetijstvo, združeno v organizacijah, predvsem v zadrugah. Slovenija ima sedaj štiri kmetijske šole, nove kmetijske šole se ne bodo ustanovile. Kmečko- in gospodinjsko-nadaljevalnih šol je bilo v zadnjih treh letih ustanovljenih 66, deluje jih pa sedaj 325, ki jih je uspešno dovršilo 8177 učencev in učenk. Izredna kmetijska predavanja na teh šolah je poslušalo 22.500 kmetovalcev. Za ureditev gnojišč je banska uprava prispevala v zadnjih treh letih 1,5 milij. din, to je 30-50% vseh stroškov. Od 130.000 kmečkih gospodarstev v Sloveniji ima danes urejena gnojišča okoli 6000, to je 5%. Za ureditev vseh gnojišč bi bilo potrebno okoli 300 milij. din. Skozi 20 let bi morala banska uprava v ta namen prispevati letno 8 milij. din.

Banska uprava je tudi pospeševala živinorejo in mlekarstvo. Kar se tiče vinogradništva, je ustanovila poseben sklad, ki bo zbral 6 milij. din, in iz katerega se bodo dajala brezobrestna posojila za obnovo vinogradov. Te uredbe pa pristojno ministristvo še ni odobrilo, ker bi naj bil ta sklad naložen v Hranilnici dravske banovine. Z

velikim 63 milij. posojilom je uspelo banovini oživeti kmečko kreditno združništvo, čigar poslovanje se polagoma spet obnavlja. Posebno pažnjo je banska uprava polagala na ohranitev gozdov in pospeševanju gozdarstva. Za hudourniška dela je banovina v zadnjih treh letih izdala 8,5 milij. din, država pa samo 2,5 milij. Večji zneski so bili izdani za ureditev hudournikov v okrajih: Dravograd 1 milij. Gornji grad 1,8 milij. Kamnik 0,7 milij., Konjice 0,4, Krško 1,1 milij., Ljubljana 1,7 milij., Radovljica 1,5 milij. din. V tehničnem oddelku se je posebna pažnja posvečala pravilni izbiri gradbenega in cestno-vzdrževalnega materiala. Zaradi skromnih finančnih sredstev je morala banska uprava omejiti svoje delo osobito na to, da so se preložili prestrni klanci, preložili prehudi ovinki in razširila preozka cestišča. Leseni mostovi so se postopoma obnavljali z novimi ter se je za obnovitev 15 večjih mostov izdalo 9,1 milij. din, v vsa mostovna dela pa je bilo v zadnjih treh letih vloženo okoli 13 milij. din. Sedaj se gradi most čez Muro pri Petanjcih, ki bo sam zahteval 6,35 milijona din kredita. Za začetno cesto Podvin-Lesce bo potrebnih okoli 10 milij. din. V bodoče banovina ne bo mogla financirati iz svojih sredstev gradnje novih cest, ki so samo krajevnega pomena. Za regulacijo plovnih in splavnih rek se je izdalo v treh letih 26 milij. din, od tega je prispevala banovina 14 milij. ali nad 50% vseh stroškov. Za melioracije ali regulacije manjših potokov je bilo izdanih 8,4 milij. din. Za preskrbo prebivalstva s pitno vodo je bilo zgrajenih 90 kapnic, rezervoarjev in manjših vodovodov za 21,1 milij. din.

Iz navedenega je razvidno, da je nalog, ki bi jih naj rešila banovinska samouprava, prav mnogo, sredstev pa primeroma malo. Gojimo nado, o kateri upamo, da se bo kmalu uresničila, da bodo v najbližji bodočnosti ustanovljene resnične, široke samouprave, ki bodo v njih odločevali od ljudstva izvoljeni zastopniki in ki jim bo

da je ona. Hudovanja je bilo v hipu konec. Srce se mu je širilo od sreče.

»Štefan!« se je oglasila Nina. Bila je zasopla, kar je pričalo, da je hitela.

»Tu sem!« je veselo odvrnil Štefan.

Skočil je k Nini, jo objel in poljubil.

»Zdi se mi, da je dež začel padati,« je pripomnila Nina.

»Kdo se bo sedaj menil za dež?«

»Jaz že. Uničil bo moj novi plašč.«

»A kam naj greva?«

»K nam.«

»Toda kaj bo rekel oni možakar, ki ste mi o njem govorila?«

»Kazimir? Danes je zaposlen in se bo pozno vrnil. Mati pa bo že gotovo spala.«

»Ali ne bo iz tega nič hučega?«

»Ne. Mislim, da vas na svoj dom smem povabiti, ne da bi morala za to odgovor dajati.«

Štefan je bil srečen. Spomnil se je, da bo prstan naredil na Nino boljši vtis, če ga bo dal pri luči.

Iz kapljanja je nastal pravi dež. Hitela sta. Ko sta prispela do sprehajališča, sta začela bežati. Vsa zasopla sta prišla do Ninega doma. Nina je hitela naprej, da bi prižgala luč. Štefan ji je počasi sledil.

Mater sta našla v obednici pri šivanju.

»To je Štefan, moj prijatelj!« je Nina pokazala na mladeniča.

Mati je resno sprejela obiskovalca in mu ponudila stol. Šivanje je odložila ter začela Štefana izpraševati o njegovih domačih razmerah in o njegovi službi. Potem je speljala pogovor na Kazimira.

»Ali poznate gospoda Kazimira Pavloniša. Točilnico ima in dobro zasluži. V banki že ima precej prihrankov. Nino hoče poročiti. A Nina je še mlada in vihrava. Pomislite, noče vzeti tega človeka, če ravno ima točilnico, ki dobro nese in mnogo denarja.«

»Jaz se ne čudim,« je odvrnil Štefan. »Denar pač ni vse.«

Mati ni vedela, kaj bi naj odgovorila. Šele čez nekaj časa je odvrnila:

»Res, denar ni vse, toda v tej državi zelo dosti pomeni... Nina ni preveč trdna pri zdravju. Ona...«

»Kako da ne!« je presekala Nina materi besedo.

»Veste, pred nekaj leti je že bila v bolnišnici za pljučne bolezni,« je mirno nadaljevala mati. »Kašljala je in zdravnik je rekel, da bo umrla, če je ne bomo poslali v bolnišnico. Seveda nisem imela denarja za kritje stroškov, radi tega je bila tam sobarica, dokler ni ozdravila.«

Nina je skočila pred mater. Divje je zakričala:

»Zakaj lažete take neumnosti o meni. Kar je zdravnik rekel, je bila neumnost. Malo sem kašljala, a radi tega še nisem bila bolna.«

Nato se je obrnila k Štefanu

(Dalje sledi)

železne plošče oklopnice ladje, ga bodo železne plošče, ker je magnetičen, vlekle nase, da se bo pod ladjo postavil navpik in se od spodaj zaletel v oklopnico. Tako bo torpedo zadela ladjo na najbolj občutljivem delu, kjer je dolejša bila najmanj zavarovana, ker tankaj zavarovanje ni bilo potrebno in tudi ne lahko.

Letala na brezžične valove

Ameriška vojska dobi v kratkem šest letal, ki jih bo mogoče krmariti s pomočjo brezžičnih valov, in ki lahko letijo pol ure brez posadke, na kar lahko s pomočjo brezžičnih valov sama pristanejo. Ta letala mislijo uporabljati v prvi vrsti kot etj za strelne vaje. Tri izmed teh letal dobi obalno topništvo, tri pa vojno letalstvo.